

L N B

L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Apmaiņas krājums.

- Solvita Ozola
- LNB Bibliotēku attīstības centrs
- solvita.ozola@lnb.lv
- 2023. gada 12.aprīlis

LNB Apmaiņas krājums (AK)

- LNB Apmaiņas krājumu (turpmāk tekstā – AK) pārziņa un veido LNB Bibliotēku attīstības centrs.
- **Izstrādāts un pieņemts LNB Apmaiņas krājuma (AK) profils**
(apstiprināts LNB Krājuma attīstības padomes sanāksmē 2023.gada 27.martā)
- **Krājuma veidošanas mērķis un uzdevumi.**
- AK veido grāmatas un citi poligrāfiskie izdevumi: LNB krājuma dubleti, organizāciju un privātpersonu dāvinājumi.
- AK **mērķis**: sniegt atbalstu Latvijas bibliotēkām un citām kultūras institūcijām krājuma veidošanā.
- AK **mērķauditorija**: Latvijas publiskās, skolu, augstskolu, zinātniskās un speciālās bibliotēkas, muzeji un citas institūcijas, kuru pārziņā ir bibliotēkas vai informācijas centri.

LNB Apmaiņas krājums (AK)

- *AK pamatuzdevumi:*
    - veidot apmaiņas krājumu Latvijas bibliotēkām un citam kultūras institūcijām
    - **pieņemt dublikātus no LNB pamatkrājuma un Krājuma veidošanas nodaļas;**
    - pieņemt dāvinājumus no organizācijām un privātpersonām Latvijā un ārvalstīs;
    - bez atlīdzības izsniegt izdevumus citām Latvijas bibliotēkām, muzejiem, augstskolām, pārējām institūcijām krājumu papildināšanai vai nolietoto grāmatu aizvietošanai;
    - sadarboties ar Latvijas bibliotēkām un institūcijām, kuru pārziņā ir bibliotēkas vai informācijas centri, informēt pat AK piedāvājumu.
  - Krājuma sastāvā ir dažādi *izdevumu veidi*: (skat. 4.slaidu)
  - *Tematiskais aptvērums*: pārstāvētas gandrīz visas zinātņu nozares, visplašāk – daiļliteratūra un literatūra bērniem. Kārtojums krājumā ir sistemātisks, pa nozarēm.
- ❖ ***AK krājums ir mainīgs un neprognozējams.***

LNB Apmaiņas krājums (AK)

Komplektējamo izdevumu veidi

	Dokumentu veids	Piezīmes
1.	Grāmatas	Komplektējamo izdevumu pamatveids
2.	Turpinājumi izdevumi	Komplektē galvenokārt rakstu krājumus
3.	Citi izdevumi	Komplektē galvenokārt teksta izdevumus, kartes un kartogrāfiskos izdevumus, audiovizuālos materiālus (CD, DVD)

LNB Apmaiņas krājums (AK)

AK krājumā neiekļauj:

- daiļliteratūru, kas vecāka par 10-15 gadiem (izņēmums – trimdas literatūra, klasiķu darbi, pazīstamu mūsdienu autoru darbi);
- skolu mācību grāmatas, mācību programmas, metodiskos līdzekļus;
- sīkiespieddarbus, īslaicīgas nozīmes literatūru (programmas, afišas, reklāmas prospektus utml.);
- atsevišķu rakstu kopijas, avīžu un žurnālu izgriezumus;
- pretvalstiska, pornogrāfiska, rasistiska, naidu kurinoša vai jebkura cita veida pretlikumīga satura izdevumus;
- reliģiska satura izdevumus, kas nav piekritīgi Latvijā reģistrētām tradicionālām konfesijām;
- bojātus, nolietotus izdevumus.

LNB Apmaiņas krājuma īss raksturojums

Šobrīd AK atrodas vairāk kā 10 000 vienības (krājuma lielums apmēram 200 plauktmetri). Krājums ir mainīgs un neprognozējams.

LNB Apmaiņas krājuma īss raksturojums

Komplektējamo izdevumu tematika

004 Datorzinātne

Komplektē galvenokārt pēdējos 5 gados izdotos Latvijas izdevumus ar praktisku ievirzi (0,5 plauktmetri).

02 Bibliotēkzinātne

Komplektē galvenokārt Latvijas izdevumus, kas var noderēt bibliotēku praktiskā darba organizācijā (2 plauktmetri).

(piem., «Platforma», «Fondu rādītājs 1.un 2.daļa», «Bibliotēka un personība», «Bibliotēku un informācijas pārvaldība», «Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt», žurnāli «Bibliotēku Pasaule» u.c.).

1 Filozofija. Psiholoģija. Ētika

Komplektē galvenokārt kvalitatīvus populāras ievirzes izdevumus, kuru mērķauditorija ir publiskās bibliotēkas; akadēmiskas ievirzes – ar atlasīti, it īpaši svešvalodās (3 plauktmetri).

LNB Apmaiņas krājuma īss raksturojums

2 Reliģija. Teoloģija

Reliģisko tekstu avotus (piem., Bībele) komplektē tikai tradicionālajām konfesijām (svešavodās – ar ļoti lielu atlasi); komplektē galvenokārt Latvijas izdevumus ar kultūrvēsturisku ievirzi par draudžu vēsturi, sakrālo būvju vēsturi, nozīmīgām personībām, kuru dzīve un darbības saistīta ar Latviju, izdevumus, kas var būt interesanti arī novadpētnieciskā kontekstā (3 plauktmetri).

3. Sociālās zinātnes. Politoloģija. Ekonomika. Tiesības. Pedagoģija. Izglītība. Etnogrāfija

Komplektē galvenokārt izdevumus par Latviju un Baltijas valstīm (10 plauktmetri).

5 Dabaszinātnes. Matemātika

Komplektē ar lielu atlasu, galvenokārt izdevumus par Latviju un Baltijas valstīm (3 plauktmetri).

6 Lietišķās zinātnes. Medicīna. Tehnika. Lauksaimniecība. Mājturība

Komplektē ar lielu atlasu, galvenokārt kvalitatīvus populāras ievirzes izdevumus, kuru mērķauditorija ir publiskās bibliotēkas, un kas saistīti ar Latviju un Baltiju (3 plauktmetri).

LNB Apmaiņas krājuma īss raksturojums

7 Māksla. Atpūta. Sports

- Komplektē galvenokārt izdevumus par Latvijas mākslu, ievērojamām mākslas un kultūras personībām; kvalitatīvus populāras ievirzes izdevumus par mākslas vēsturi, stiliem, ievērojamiem māksliniekiem.
- Sporta nozarēs galvenokārt komplektē Latvijas izdevumus par sporta vēsturi, atsevišķiem sporta viediem, ievērojamām sporta personībām (3 plauktmetri).

8 Valoda. Valodniecība. Literatūra

81 Valodniecība

Komplektē galvenokārt izdevumus par Latviju un Baltijas valstīm, izdevumus svešvalodu apguvei pašmācības ceļā, vārdnīcas

Vārdnīcas. Tulkojošās, skaidrojošās, terminu.

(tulkojošās vārdnīcas: latviešu-angļu, angļu-latviešu, latviešu-vācu, vācu-latviešu, latviešu-franču, franču-latviešu, latviešu-krievu, krievu-latviešu, čigānu-latviešu-angļu utt.;

terminu vārdnīcas: arheoloģijas terminu, biznesa terminu, ekonomikas un finanšu terminu, juridisko terminu, LR Civillikuma terminu, muitas terminu u.c. skaidrojošās vārdnīcas).

LNB Apmaiņas krājuma īss raksturojums

81 Valodniecība (turpinājums)

Izlokšņu vārdnīcas: «Aknīstes izloksnes», «Ērgemes izloksnes vārdnīca 3 sējumos», «Kalnienas izloksnes vārdnīca 2 sējumos», «Kalupes izloksnes vārdnīca 2 sējumos», «Nīcas izloksne», «Sinoles izloksnes salīdzinājumu vārdnīca», «Vainižu izloksnes vārdnīca 2 sējumos», «Vidzemes Sēliskās izloksnes»,
Ilga Jansone «Galvas segas un plecu segas: lingvistiskais aspekts latviešu valodā»
Jānis Sīlis «Trīs gadu desmiti Latvijas tulkojumzinātnē. 1984-2014»,
Latviešu etimoloģijas vārdnīca 2 sējumos,
Latviešu literārās valodas vārdnīca (3.-7.1 sējumi),
Latviešu valodas pareizrakstības vārdnīca,
Latviešu valodas dialektu atlants. Morfoloģija,
Atsevišķi Valsts valodas komisijas rakstu sējumi.

LNB Apmaiņas krājuma īss raksturojums

82 Literatūra. Literatūrzinātne

- No Latvijas izdevumiem komplektē pēdējo 10 -15 izdevumus, agrāk izdotus, labi saglabātus literatūras klasiķu darbus. No ārzemju izdevumiem – galvenokārt klasiķu darbus, ar atlasi - pazīstamu mūsdienu autoru darbus, t.sk., detektīvromānus, bestsellerus.
- Literatūrzinātnē komplektē galvenokārt izdevumus par Latvijas literatūru un Latvijas autoriem.

Daiļliteratūra un dzeja (visvairāk pārstāvēta). AK daiļliteratūra kārtota alfabēta kārtībā (apm. 30 plauktmetri).

Kopotie raksti. *Te jāmin Raiņa, Aspazijas, Rūdolfa Blaumaņa, Annas Brigaderes, Jāņa Jaunsudrabiņa, Aleksandra Čaka, Edvarta Virzas, Elīnas Zālītes, Ēgona Līva, Andreja Eglīša, Ojāra Vācieša, Knuta Skujenieka, Zigmunda Skujina u.c. autoru kopotie raksti; daļa no kopotajiem rakstiem ir nepilni sējumi (apm. 15 plauktmetri).*

Literatūra bērniem *Komplektē literatūru bērniem dažādās nozarēs, kas izdota pēdējos 10 - 15 gados, ar atlasī-agrāk izdotus, labi saglabātus literatūras klasiķu darbus (6 plauktmetri).*

LNB Apmaiņas krājuma īss raksturojums

9 Ģeogrāfija. Biogrāfijas. Vēsture

Komplektē galvenokārt izdevumus par Latviju un Baltijas valstīm.

Ģeogrāfijā, novadpētniecībā daudz izdevumu par Latviju, Rīgu, par citām Latvijas pilsētām, novadiem, pagastiem, vietām, ēkām (9 plauktmetri);

Vēsturē izdevumi par visiem vēstures posmiem, sākot no aizvēstures (*daudz «Latvijas vēsturnieku komisijas raksti» sējumos, rakstu kr. «Cauri gadsimtiem», (ap 12 plauktmetri).*

LNB Apmaiņas krājums (AK)

Trimdas literatūra (sakārtota pēc apgādiem).

Visvairāk pārstāvētie apgādi: «Grāmatu draugs», «Daugava», «Tilta apgāds», mazie apgādi;

Pārstāvēti ļoti daudzi trimdas autoru darbi, piemēram Aīdas Niedras, Anšlava Eglīša, Jāņa Veseļa, Zinaīdas Lazdas, Veltas Tomas, Alfrēda Dziļuma, Valdemāra Kārkliņa, Irmās Grebzdes, Andreja Eglīša, Veronikas Strēlertes, Andreja Irbes, Indras Gubiņas, Gunāra Janovska, Lalitas Muižnieces, Margitas Gūtmanes u.c. autoru darbi.

Trimdas literatūra izvietota apmēram 25 plauktmetros.

LNB Apmaiņas krājums (AK)

Aicinam Latvijas bibliotēkas izmantot LNB Apmaiņas krājumu!

LNB Bibliotēku attīstības centrā darbdienās no 9.00 – 17.00

Apmeklējums iepriekš jāaskaņo, rakstot pa e-pastu:

solvita.ozola@lnb.lv

vai, zvanot pa tālruni: 67716046 vai mob.tālr.: 29838869

Paldies par
uzmanību!